



AGROLESNÍCKE SYSTÉMY: SILVOPASTORÁLNE

Rok založenia	1995
Špecializácia	Hovädzí dobytok, poľnohospodárstvo na ornej pôde a ovocinárstvo, priamy predaj
Rozloha farmy	50 ha
Počet zamestnancov	Farma je súčasťou spoločného družstevného podniku a má 10 zamestnancov, ktorých zdieľa s ostatnými farmami. Títo pracovníci sa zaoberajú poľnohospodárskymi úlohami, spracovaním a predajom
Rok založenia agrolesníckych plôch	2014 s peniazmi od vlády, 1994 bez nich
Adresa	Sint-Truiden Belgicko
Webová stránka	www.natlandhoeve.be www.kortwegnatuur.be

Natlandhoeve je farma s hovädzím dobytkom, poľnohospodárskou výrobou na ornej pôde a ovocinárstvom, hoci sa snaží čo najviac zameriavať na zvieratá, pretože je to najziskovejšie. Dobytok pasie na prírodných trávnych porastoch a v sadoch. Kľúčovou súčasťou tohto rámca je agrolesníctvo, ktoré využíva aj dobytok v kombinácii so stromami.





Farmár z Natlandhoeve mal vždy veľmi kladný vzťah k stromom. Ovocné dreviny boli vždy súčasťou regiónu. Keď začínať hospodáriť na **0,6 hektára, spásanie sadov bola zaujímavá príležitosť na získanie pastvy pre dobytok**. Pôda tu je drahá a veľmi úrodná. Veľké množstvo pôdy je zabrané nízkokmennou výsadbou jabloní a hrušiek alebo poľnohospodárstvom na ornej pôde. Farma začala s produkciou hovädzieho dobytku a priamym predajom mäsa v roku 1995 a postupne sa rozrastala o celú radu prirodzených pastvín. **S nákupom lepších pozemkov pre zástavbu okolo farmy vznikol nápad vysadiť stromy**. Následne prišla aj oficiálna motivácia: agrolesnícke dotácie.

Zmena zatiaľ nie je veľká. Stromy dostávajú starostlivosť potrebnú na to, aby z nich vyrástli krásne silné stromy. Zámer farmára je **vytvoriť poľnohospodársky systém, ktorý by potreboval menej vstupov**. Niektorí z majiteľov Natlandhoeve teraz požadujú, aby ich pozemok bol pokrytý stromami a poľnohospodárskymi plodinami.



- Farmár veľmi dobre pozná stromy. Prerezával ich a učil sa o nich, no nemá skúsenosti s orechmi a gaštanmi.
- Dozvedel sa, že existujú rôzne odrody orecha vlašského. Stromy by sa mali vysádzať mladé, vrúbľované stromy na podpníku orecha vlašského sú najlepšie, vo veľmi suchých podmienkach môžu stromy ísť do tzv. „letného odpočinku“ a že stromy, ktoré kvitnú skoro, sú citlivé na jarný mráz.
- Orechy majú veľa miazgy, ale cez rok je značné obdobie, kedy je možné ich orezávať.
- Gaštany sú tiež silné stromy, ale je ťažké ich pestovať. Najlepšie je ich zasadiť čo najskôr po opade listov na jeseň. Výsadba na jar je veľmi nebezpečná, s možnosťou neúspechu.





Implementácia agrolesníctva všeobecne: Farmár mal školenia, kde sa učil poľnohospodárstvo a záhradníctvo. Má 55 rokov a celý život pracoval v poľnohospodárstve a záhradníctve. **Orechy a gaštany boli vysádzané s podporou agrolesníckych dotácií.** Jablone boli čiastočne zaplatené majiteľom pozemku a z časti európskymi dotáciami, čo bolo koordinované miestnou samosprávou Haspengouw a Voeren v rámci ochrany krajiny.

Požadované zručnosti:

- Naučiť sa správnej **starostlivosti o stromy**, vrátane prerezávania a kontroly chorôb
- Naučiť sa **vnímať stromy ako pridanú hodnotu a využiť výnosy**

SPÔSOB ZALOŽENIA AGROLESNÍCKYCH PORASTOV

Vlašské orechy: výsadba niekoľkých vrúbľovaných stromov v sponě 10 x 20 metrov na trávnatých plochách, kde sa pasie dobytok. Stromy sa vrúbľujú pri zemi. Prvé vetvy rastú vo výške 2,2 m. Stromy sú pripevnené k opore umiestnené na náveternej strane. Každý strom má kôš z drôtu z hrubého pletiva s veľkosťou ôk 5 x 5 cm. Ostnatý drôt bol skrútený okolo koša, takže sa hovädzí dobytok nebude trieť o strom alebo úľ. Pravdepodobne v dlhodobom horizonte bude musieť byť výsadbová vzdialenosť 20 x 20 m. Výsadba sa uskutočňovala manuálne. Stromy boli vysadené v rokoch 2014 a 2018.

Gaštany: výsadba vrúbľovaných stromov vo výške 2,2 m. Stromy odrody Dorée de Lyon vysadené v sponě 10 x 20 m na trávnatých plochách s pastvou dobytká. Stromy sú pripevnené k opore umiestnené na náveternej strane. Každý strom má kôš z drôtu z hrubého pletiva s veľkosťou ôk 5 x 5 cm. Ostnatý drôt bol skrútený okolo koša, takže sa hovädzí dobytok nebude trieť o strom alebo úľ. Výsadba sa uskutočňovala manuálne v rokoch 2014 a 2018. Rovnaký pozemok ako pri orechoch.

Jablone: výsadba vrúbľovaných stromov vo výške 2,2 m. Mnoho stromov je tiež naštepených nižšie s odrodou dobre tvarovateľného silného kmeňa, pretože veľa odrôd jabloní nemá dobre tvarované a silné kmene. Niekoľko silných starých odrôd sa prispôbilo podmienkam tejto oblasti. Vzájomná výsadbová vzdialenosť je v sponě 9 x 12 m. Je to pozemok, ktorý už po štvrtýkrát prechádza prebudovou v poradí: jabloň, slivka, čerešňa a teraz opäť jabloň. Pozemok bol pravdepodobne sadom už viac ako 100 rokov. Rok 2016 bol v máji a júni veľmi daždivý. Korene čerešní odumreli, takže farmári boli nútení vysadiť úplne nové dreviny. Kmene z čerešní boli vyťažené. Drevo hrubých vetiev sa použilo ako palivové drevo. Jemné vetvové drevo bolo drvené ťažkou kosačkou. Pne boli do veľkej miery zakopané. Čerstvá pôda sa vložila do starých výsadbových otvorov. Týmto spôsobom bolo možné zachovať existujúci vzorec výsadby. Opätovne pestovať čerešňu hneď po jej odstránení nie je možné kvôli únave pôdy. Vysadiť jabloň po čerešni však nepredstavuje problém. Stromy boli vysadené na jar 2018 a 2019. **Napriek tomu, že roky boli veľmi suché, väčšina výsadby bola úspešná.** Výsadbová jama bola pokrytá starým kompostom, aby sa zabránilo vyschnutiu. Ochrana stromu je podobná ako u orechov a gaštanov. Vonkajší rad stromov sú vzpriamené hrušky. Medzi hruškami a okrajom musí byť dostatočný priechod pre traktor s ramenom. Na okraji bol vysadený živý plot, ktorý sa musí dať orezať mechanicky.

HROZBY/VÝZVY

- Potreba znalostí a šírenia orechov a gaštanov v Belgicku
- **Modernizácia starých techník** pre štandardné ovocie
- **Komercializácia ovocia**
- Výber stromov a systému v závislosti od pôdy (čo sa už v tejto oblasti pestuje)

Je dôležité zdieľať vedomosti a učiť sa jeden od druhého, pretože takto sa rozširujeme a zlepšujeme. Agrolesníctvu sa darí už dlhú dobu, aj keď to nebolo vždy uvádzané ako agrolesníctvo. Farmár je spokojný s tým, ako sa jeho farma rozvinula v priebehu rokov a nemá žiadne budúce plány na ďalšie významné zmeny, okrem údržby.



PLÁNY DO BUDÚCNOSTI

Teraz chcu len pozorovať ako úspešné agrolesníctvo je a podľa toho sa zariadiť v budúcnosti.

RADA NA ZÁVER

Milujte stromy!

Poradte sa s odborníkmi, sledujte rastliny a potom získajte úplné vedomosti. Stromy môžu rásť, zatiaľ čo Vy sa učíte.

Odporúčanie farmára:

„Je potrebné podporovať ľudí so silnou motiváciou, ale nedostatkom znalostí [o agrolesníctve].“

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Hovädzí dobytok, orech vlašský, gaštan, jablko, predaj ovocia



Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

